

Az egyszerű és a dupla ásás

Őszi talajlazítási módszerek a zöldségeskertben

• A zöldségeskert talajának őszi felása egy nagyon fontos munkálat. Vannak elvétele olyan kertészek, akik az ásás nélküli zöldségtermesztés hívei, és bizonyos körülmények között nagyon jól lehet zöldséget termeszteni talajforgatás nélkül is, de a legtöbben ásunk. És ha már ásunk, akkor igyekezzünk úgy elvégezni ezt, hogy előnyös hatásai közül minél többet fejtsen ki a talajra, a hátrányok közül pedig csak keveset.

Fontos az ásás egyenletes elvégzése

▲ FOTÓ: FOTÓ: FARKAS ATTILA

FARKAS ATTILA

A talaj szerkezete és a következő évi ágyáselrendezés függvényében többféleképpen áshatunk, más-más mélységben és más-más módszerrel a kert különböző részein. Az ásás egyik célja, hogy olyan állapotba kerüljön a talajfelszín, ami könnyebben, jobban átfagy a tél folyamán. A rögök átfagyása morzsalékosabbá teszi a talajt, így a magágy megfelelőben elkészíthető majd tavasszal. Egy másik cél pedig javítani a talaj vízfelvételét, és olyan szerves alapú anyagokat juttatni a megfelelő mélységbe, amelyek javítják a talajt és pótolják a tápanyagokat.

Sokat számít a mélység

Nyilván a zöldségeskertnek csak azt a részét fogjuk bőségesen trágyázni, ahová a tápanyagigényes növények kerülnek következő tavasszal, mint a káposztafélék, és azt a részét fogjuk mélyebben vagy alaposabban lazítani, ahová a gyökérzöldségek (murok, petrezselyem, feketegyökér, cékla) van tervezve. Az ásás egy fizikailag megerőltető munka, sokat könnyít a helyzeten, ha megfelelően éles, jól kézbe álló szerszámmal fogunk hozzá, és olyankor, amikor a talaj nincs se kiszáradva, se túlságosan elázva. Egyszerű vagy szimpla ásásról akkor beszélünk, ha a talajt egy ásónyomnyi mélységben lazítjuk fel. Jó szerkezetű,

évek óta megművelt talajokon ez a munkálat elégséges ahhoz, hogy zöldségnövényeink a következő évben is bőségesen teremjenek. Az istálló trágyát vagy komposztot megfelelően be tudjuk dolgozni, és a talaj is elégségesen fel fog lazulni. A dupla ásás vagy hollanderezés esetén azonban az előbbinél mélyebben lazítjuk fel a talajt. Szinte elengedhetetlen, ha új virágágyásokat vagy zöldségeskertet akarunk létrehozni olyan helyen, ahol a talaj éveken nem volt megművelve. Élő dísz- és haszonnövényeknek, gyökérzöldségeknek még akkor is ajánlott, ha rendszeresen művelt, de középkötött vagy kötött talajba ültetnénk. Ezen élő növények több éven

keresztül maradnak ugyanazon a helyen, ezért érthető, hogy lazább és tápanyagban dúsabb talajt kell nekik biztosítani, a gyökérzöldségeknek pedig a megfelelő gyökérfejlődéshez elengedhetetlen a mély, laza talaj (kivételt képez ez alól a zeller).

A talaj élővilága

A dupla ásás során a felső arasznyi talajréteget kiássuk, majd az így keletkezett árokba komposztot,

trágyát vagy más hasonló anyagot szórunk (kivéve, ha gyökérzöldségeknek készítünk ágyást), és ásóvillával vagy ásóval beledolgozzuk, alaposan fellazítjuk az alsó talajréteget. Ezután elkezdünk egy újabb sort ásni, és a most megmózdított földet megfordítva belehelyezzük az előzőleg üresen maradt árokba, és közben ezt is trágyával vagy komposztal dúsítjuk. Újra fellazítjuk az alsóbb réteget, és így folytatjuk tovább. Az utolsó árkot az első ásáskor kiemelt földdel fogjuk elegyenlíteni. Az eredmény egy mélyen megművelt és alaposan megtrágyázott talaj lesz úgy, hogy közben a talajrétegek nem keveredtek össze, ami szántás esetében egy elkerülhetetlen és nem mindig előnyös jelenség. A munkálat során a talaj mélyebb rétegébe kerülő tápanyag és levegő nemcsak a növényekre lesz jó hatással, hanem megnöveli a talajban élő mikroorganizmusok számát és serkenti azok aktivitását. A talaj élővilága pedig fontos szerepet játszik a növények tápanyag-felvételében. A talajforgatás bizonyos mértékben csökkenti a gombás megbetegedések megjelenését, mivel a talajfelszínen található spórák és más áttelelő formák olyan mélységbe kerülnek, ahonnan majd nem tud elkezdődni a fertőzés. Az élő gyomokkal már más a helyzet, az idej magok ugyan lekerülnek a mélybe, de a felszínre forgatódhatnak olyanok, amelyeknek másképpen nem lett volna esélyük kicsírázni. Nyilván mindkét árási módszernél oda kell figyelni, hogy minél egyenletesebben dolgozzunk, úgy a mélységet, a sorok egyenességét, mint az egy ásómozdulattal levágott földszel vastagságát illetően. Őszi ásás után egyáltalán nem szükséges gereblyézni, porhanyítani a felásott földet. Elég, ha a nagyobb rögöket szétverjük az ásóval, a többi majd megaprítja a fagy. Örömteli kertészkedést!

• JEGYZET

PÉTER BEÁTA

L-nek. Ki másnak?

Szándékosan a hátsó sorban keresett helyet magának, amikor – kis kopogós cipőjében, amelyet csak ünnepi alkalmaakra húzott fel – lihegve megérkezett. Naftalin szaggal keveredett avas kölni illata lebegett utána.

A beszélgetés már elkezdődött, az est házigazdája éppen a meghívott életrajzi adatait sorolta fel. Majd valamilyen általános kérdéssel indított. A meghívott, költő, világutazó sok-sok éve nem járt

ezen a vidéken, mesélni valója bőven akadt – hajóútjairól, egy őserdei törzsnél töltött éveiről, sivatagi kalandjairól, de gyermekora néhány vicces pillanatát is felidézte. A moderátor hiába próbálta az általa elképzelt mederbe terelni a beszélgetés folyamát, a meghívott, költő, világutazó csak csapongott, és hihetetlenbennél hihetlenebb, ámde valós történetekkel kápráztatta el a közönséget.

Mindig is igazi bohém volt – mosolyodott el az előbb említett, kis kopogós cipőjű nő, majd kinyitotta a bejáratnál megvásárolt könyvet. Hirtelen forogni kezdett vele a terem, épphogy repülősoért nem kiáltott, mert a szerző így ajánlotta a könyvét: „L-nek. Ki másnak?”

Jó úton jár az az olvasó, aki azt feltételezi, hogy ennek a kis kopogós cipőjű,

naftalin szaggal keveredett avas kölni illatot árasztó hölgynek valamilyen köze lehet ehhez az L betűhöz, és a meghívottköltővilágutazóhoz. Valamikor ugyanis Lilinek szólította őt az akkor még fiatal költő.

Lilink remegve lapozott bele a kötetbe, de minduntalan visszafordított az ajánláshoz. Ő, hát így varródik el ez a szál az életében, ilyen szép mintázat rajzolódik ki végül. Pedig mennyi álmatlan éjszaka, vágy, telesírt párna, aggodás, kétségbeesés, düh és ismételt fellángolás, és igen, öröm is fűződik ehhez a viharos kapcsolathoz. Hogy aztán Ő egyik napról a másikra eltűnjön, éveken keresztül csavarogjon a nagyvilágban, és közben írja a remek költeményeit. Annyi év eltelt, Istenem, annyi év, és most itt van teljes valójában. De mindvégig gondolt rá, rá, Lilire, vitte

az együttlétük emlékét a hajóútjaira, az őserdőbe, a sivatagba!

Idáig jutott gondolataiban a kis kopogós cipőjű, naftalin szaggal stb. nő, amikor az előtte ülő, festett hajú, ezüstrókaprémét viselő felszisszent. Laurának hívták.

De volt még a teremben egy Lola, egy Lukrécia, Lujza, Lea, Liza, Lina, Lizelotte, egy Letícia, mellette Lavínia, a legszélén Léda, de még egy Leopold is és néhány Ludovika.

Ott ültek, némelyikük pirulva hallgatta, amint a meghívott, költő, világutazó felolvasta egyik-másik szerelmes vagy pajzán versét. Aztán meg volt olyan is, aki némi elégtételt érezve simított végig az ajánláson. És olyan is, aki csak egyszerűen biccentett. Végül is ez járt neki. Legalább ennyi.